

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 118/2025-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Daniel Blyšťan s.r.o., Thurzova 3367/6A, Košice, proti rozhodnutiu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 31D/14/2022 z 10. októbra 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 8. januára 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu správne súdu na ďalšie konanie, priznať mu primerané finančné zadostučinenie 2 000 eur a náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a obsahu napadnutého rozhodnutia vyplýva, že na základe disciplinárneho návrhu prezidenta notárskej komory Slovenskej republiky bolo proti sťažovateľovi začaté disciplinárne stíhanie.

3. Napadnutým rozhodnutím najvyšší správny súd uznal sťažovateľa vinným z toho, že 18. marca 2021 poskytol k nahliadnutiu na účely znaleckého dokazovania svoju osvedčovaciu knihu č. 2/2010, ktorá je ako evidenčná pomôcka súčasťou registra osvedčených podpisov, na účely preskúmania podpisov [REDAKOVANÉ] a jej manžela [REDAKOVANÉ] znalcovi [REDAKOVANÉ], hoci tento nebol ustanovený orgánom uvedeným v § 82 ods. 1 zákona Slovenskej národnej

radu č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov účinného do 30. apríla 2021 (ďalej len „Notársky poriadok“), nebol žiadnym z účastníkov ani ich právnym nástupcom, a teda nebol oprávnenou osobou v zmysle § 82 ods. 2 Notárskeho poriadku, a teda sťažovateľ svojím zavineným konaním umožnil nazrieť osobe, ktorá nebola oprávnenou osobou a ani oprávneným orgánom v zmysle § 82 ods. 1 a 2 Notárskeho poriadku účinného do 30. apríla 2021, do registra v rozpore s § 81 ods. 2 v spojení s § 81 ods. 4 Notárskeho poriadku účinného do 30. novembra 2021. Sťažovateľ sa týmto dopustil disciplinárneho previnenia podľa § 91 ods. 1 Notárskeho poriadku v znení účinnom do 30. novembra 2021, za čo mu bolo uložené disciplinárne opatrenie podľa § 91 ods. 3 písm. a) Notárskeho poriadku v znení účinnom do 30. novembra 2021, teda písomné pokarhanie.

3.1. Z vykonaného dokazovania mal najvyšší správny súd preukázané, že objednávateľom znaleckého posudku bola sporová strana súdneho konania vedeného v tom čase Okresným súdom Košice I pod sp. zn. 40C/4/2019. Súdny znalec teda nebol ustanovený súdom, tak ako to predpokladá § 82 ods. 2 Notárskeho poriadku účinného do 30. apríla 2021 na účely nahliadnutia do osvedčovacej knihy. Pri osvedčení podpisu notárom (legalizácia) vzniká právny vzťah výlučne k osobe, ktorej podpis má byť osvedčený. Z tohto dôvodu medzi oprávnené osoby v danej veci v postavení osôb, vo veciach ktorých sa v spise konalo, možno v súlade s § 82 ods. 2 Notárskeho poriadku účinného do 30. apríla 2021 zaradiť výlučne [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], ich právnych nástupcov a zástupcov. Objednávateľ znaleckého posudku však takéto postavenie nemal, preto podľa najvyššieho správneho súdu nemal sťažovateľ žiadny zákonný podklad na to, aby poskytol k nahliadnutiu osvedčovaciu knihu č. 2/2010. Ak tak učinil, porušil tým § 81 ods. 4 v spojení s § 82 ods. 1 a 2 Notárskeho poriadku účinného do 30. apríla 2021, pričom jeho konanie dosahuje zákonom požadovanú intenzitu závažnosti, preto sa dopustil disciplinárneho previnenia podľa § 91 ods. 1 prvej vety Notárskeho poriadku. Ako irelevantnú najvyšší správny súd vyhodnotil skutočnosť, že súdny spis bol poskytnutý znalcovi príslušným okresným súdom na účely znaleckého dokazovania, keďže to sťažovateľa nezbavovalo povinnosti konať v súlade s Notárskym poriadkom.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti označuje napadnuté rozhodnutie najvyššieho správneho súdu za „nezákonné“ a namieta, že:

a) ide o prekvapivé rozhodnutie, keďže skutková podstata, za ktorú najvyšší správny súd uznal sťažovateľa vinným, bola celkom rozdielna od samotného disciplinárneho návrhu. Táto skutočnosť úplne znemožnila sťažovateľovi účinne sa brániť a argumentovať proti disciplinárnemu obvineniu, za ktoré bol napokon najvyšším správny súdom uznaný vinným a bolo mu uložené disciplinárne opatrenie. Sťažovateľ sa od začiatku disciplinárneho konania domnieval, že najvyšší správny súd koná vo veci porušenia povinnosti mlčanlivosti notára, ako aj ďalších porušení v zmysle disciplinárneho návrhu, preto svoju obhajobnú argumentáciu smeroval vo vzťahu k domnelému porušeniu povinnosti mlčanlivosti podľa § 39 Notárskeho poriadku, resp. ďalších povinností uvedených v disciplinárnom návrhu, a nie vo vzťahu k porušeniu § 81 ods. 4 v spojení s § 82 ods. 2 Notárskeho poriadku. Najvyšší správny súd pritom sťažovateľa nikdy osobitne neupozornil, že predmetom disciplinárneho konania je posúdenie, či sa sťažovateľ dopustil porušenia § 81 ods. 4

v spojení s § 82 ods. 2 Notárskeho poriadku. Prvýkrát sa o tom sťažovateľ dozvedel na pojednávaní konanom 10. októbra 2023, keď ho najvyšší správny súd bezprostredne pred záverečnou rečou upozornil, aby sa zameril na § 81 ods. 4 Notárskeho poriadku. Najvyšší správny súd pritom zmenu právnej kvalifikácie ani nijako neodôvodnil. Týmto postupom najvyšší správny súd porušil právo sťažovateľa na spravodlivý súdny proces, keďže mu fakticky znemožnil účinne sa brániť;

b) najvyšší správny súd sa nevysporiadal s dôkazmi navrhovanými sťažovateľom ani s jeho relevantnou právnou argumentáciou týkajúcou sa zbavenia povinnosti zachovávať mlčanlivosť manželmi [REDAKOVANÉ], ktorá vylučovala možnosť porušenia § 81 ods. 4 Notárskeho poriadku zo strany sťažovateľa;

c) najvyšší správny súd poskytol arbitrárny výklad § 82 ods. 2 Notárskeho poriadku a nesprávne posúdil otázku zavinenia sťažovateľa. Sťažovateľ rozporuje záver najvyššieho správneho súdu, podľa ktorého možnosť nahliadnutia do osvedčovacej knihy notára patrí len osobe, ktorej podpis bol osvedčený, a nie i ďalším osobám, ktorých práva sú úkonom dotknuté (napr. účastníkom zmluvy), resp. aj ich zástupcom. Podľa názoru sťažovateľa zákonodarca mal v prípade oprávnených osôb na nazeranie do spisu na mysli všetkých účastníkov zmluvy (prípadne iného úkonu), a nie len jedného z nich, čo celkom jasne vyjadril v texte právnej normy. V danom prípade bol takou oprávnenou osobou i zadávateľ znaleckého posudku [REDAKOVANÉ], ktorý vystavil poverenie pre znalca na vykonanie znaleckého posudku, čím sa znalec stal jeho poverenou osobou, a teda jeho zástupcom. Systematickým výkladom je pritom možné dospieť len k záveru, že sťažovateľ bol oprávnený poskytnúť osvedčovaciu knihu znalcovi, a to dokonca z dvoch vzájomne sa podporujúcich dôvodov. Po prvé, [REDAKOVANÉ] bol oprávnenou osobou na požiadanie o predmetnú osvedčovaciu knihu svojmu poverenému zástupcovi (v danom prípade znalcovi). Po druhé, sťažovateľ nebol povinný zachovávať mlčanlivosť vo vzťahu k predmetným notárskym úkonom z dôvodu existencie výnimky v súvislosti s povinnosťou oznámiť alebo prekaziť trestný čin, ako aj z dôvodu zbavenia povinnosti zachovávať mlčanlivosť všetkými účastníkmi úkonu – manželmi [REDAKOVANÉ], ako aj [REDAKOVANÉ] (o čom mal najvyšší správny súd vedomosť). Najvyšší správny súd pritom svoje právne závery žiadnym spôsobom bližšie nevysvetlil. Výkladom § 82 ods. 2 Notárskeho poriadku poskytnutým najvyšším správnym súdom, ktorý navyše odporuje komentáru k Notárskemu poriadku z roku 2023, bolo porušené taktiež právo sťažovateľa byť stíhaný len zo zákonných dôvodov;

d) disciplinárne konanie vedené najvyšším správnym súdom predstavovalo skôr akademickú názorovú diskusiu k problematike výkladu ustanovení Notárskeho poriadku ako stíhanie sťažovateľa za závažné a úmyselné porušenie zákona sťažovateľom. Najvyšší správny súd v napadnutom rozhodnutí sám uznal, že sťažovateľ spáchal disciplinárny delikt v rovine nevedomej nedbanlivosti, pričom ani uvedené tvrdenie nemal preukázané dôkazmi. Sťažovateľ by nikdy vedome neporušil zákon, tak ako je mu kladené za vinu napadnutým rozhodnutím, ani tak neučinil. Poukazuje na skutkovo obdobné rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 271/2023, podľa ktorého je disciplinárne stíhanie vylúčené u podozrivého zo spáchania disciplinárneho deliktu v prípade, keď mohlo dôjsť len k právnemu omylu, resp. ide len o konflikt právnych názorov, a nie o úmyselné porušovanie zákona;

e) najvyšší správny súd porušil základné právo sťažovateľa na nestranný a nezávislý súd, keďže dvaja členovia senátu najvyššieho správneho súdu boli *de facto* zvolení prezídiom Notárskej komory (navrhovateľom).

5. Sťažovateľ doplnil svoju ústavnú sťažnosť podaním z 27. mája 2024, v ktorom upozornil na to, že člen senátu najvyššieho správneho súdu Mgr. Michal Novotný konajúci a rozhodujúci vo veci jeho disciplinárneho stíhania bol v čase od júna 2020 do konca júla 2021 štátnym tajomníkom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky. Vzhľadom na skutočnosť, že ministerka spravodlivosti podala návrh na disciplinárne stíhanie sťažovateľa (hoci v inej veci), je sťažovateľ presvedčený, že sudca Mgr. Michal Novotný nespĺňal požiadavku nezávislosti a nestrannosti, a teda existovali dôvodné pochybnosti o jeho nezaujatosti.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru napadnutým rozhodnutím najvyššieho správneho súdu, ktorým bol sťažovateľ uznaný za vinného z disciplinárneho previnenia spočívajúceho v umožnení nazrieť osobe, ktorá nebola oprávnenou osobou a ani oprávneným orgánom v zmysle Notárskeho poriadku do osvedčovacej knihy, za čo mu bolo uložené disciplinárne opatrenie v podobe písomného pokarhania.

7. Hneď v úvode sa ústavný súd považuje za potrebné vysporiadať s aplikovateľnosťou záruk obsiahnutých v práve na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v súvislosti so skutočnosťou, že predmetom ústavného posúdenia je rozhodnutie vydané v disciplinárnom konaní vedenom proti notárovi. Súčasná judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) jednoznačne prezumuje v prípadoch, ako je aj tento, aplikovateľnosť záruk uplatňovaných v jeho civilnej vetve (Bayer proti Nemecku, č. 8453/04, rozsudok zo 16. 7. 2009, body 37 – 39 a Grosam proti Českej republike, č. 19750/13, rozsudok Veľkej komory z 1. 6. 2023, body 109 – 110). Aj keď rozhodnutia ESLP nevyklúčujú vzájomnú existenciu civilnej vety a trestnej vetvy (aj) pri prieskume rozhodnutí vydaných v disciplinárnom konaní (Grosam proti Českej republike, už citovaný, bod 112), aplikovateľnosť trestnej vetvy v prípade podobnom tu prejednávanému bola uplatnením tzv. Engelových kritérií (Engel a ostatní proti Holandsku, č. 5100/71, 5101/71, 5102/71, 5354/72, 5370/72, rozsudok z 8. 6. 1976, bod 82) odmietnutá (Grosam proti Českej republike, už citovaný, body 120 – 123). Aj v tu prejednávanom prípade je nutné konanie, za ktoré bola uložená sankcia napomenutia, kvalifikovať ako disciplinárne previnenie majúce jednoznačne disciplinárnu povahu, a nie trestný čin. V okolnostiach tejto veci je preto namieste uplatniť výlučne záruky čl. 6 ods. 1 dohovoru v jeho civilnej vetve práva na spravodlivé súdne konanie. Na uvedenom závere nemení nič ani skutočnosť subsidiárneho použitia ustanovení Trestného poriadku na disciplinárne konanie vychádzajúca z vnútroštátnej právnej úpravy (obdobne Olujic proti Chorvátsku, č. 22330/05, rozsudok z 5. 2. 2009, bod 41).

8. Disciplinárny súdny poriadok upravuje disciplinárne konanie vo veciach sudcov, prokurátorov, súdnych exekútorov a notárov. Od predstaviteľov týchto právnych profesií sa vyžaduje permanentné dodržiavanie určitého konania či správania, ktorého porušenie jednotlivé statusové zákony považujú za právne neprijateľný stav, ktorého korekcia je možná (aj) vyvedením disciplinárnej zodpovednosti.

9. Disciplinárna zodpovednosť uvedených osôb musí napĺňať princípy demokratického a právneho štátu, čo znamená, že nemôže byť nastavená tak, aby mohla byť zneužitá na iné účely, napr. v politickom boji alebo na nejaký súkromný účel či prospech (PL. ÚS 2/2023).

10. Vo vzťahu k predchádzajúcej právnej úprave disciplinárneho konania ústavný súd judikoval, že disciplinárny súd je povinný pri svojom rozhodovaní prihliadať na základné zásady, ktoré sa aplikujú v trestných veciach, a preto ak dôjde k ich porušeniu a takéto porušenie je v príčinnej súvislosti so základným právom na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, dochádza aj k porušeniu základných práv disciplinárne obvineného (II. ÚS 140/2011).

11. Jednu z hlavných námietok sťažovateľa predstretých v ústavnej sťažnosti predstavuje námietka prekvapivého rozhodnutia. Sťažovateľ akcentuje zmenu právnej kvalifikácie skutku, na ktorej je založené napadnuté rozhodnutie najvyššieho správneho súdu (§ 81 a § 82 Notárskeho poriadku), oproti právnej kvalifikácii obsiahnutej v samotnom disciplinárnom návrhu (§ 39 Notárskeho poriadku). Sťažovateľ v tejto súvislosti namieta, že mu najvyšší správny súd nedal možnosť sa k zmene právnej kvalifikácie vyjadriť a o zmene sa dozvedel až na súdnom pojednávaní krátko pred prednesom svojej záverečnej reči.

12. Zásada kontradiktórnosti vyžaduje, aby súdy nezakladali svoje rozhodnutia na skutkových alebo právnych otázkach, ktoré neboli prejednané v priebehu súdneho konania a spôsobili taký obrat, že ho strana sporu nemohla predpokladať ani pri náležitej bdelosti (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva Čepok proti Českej republike z 5. 4. 2013, sťažnosť č. 9815/10, bod 48). V konkrétnych okolnostiach veci je nespochybniteľné, že navrhovateľ (Prezident Notárskej komory Slovenskej republiky) podal disciplinárny návrh z dôvodu, že sťažovateľ sprístupnil osvedčovaciu knihu k nahliadnutiu neoprávnenej osobe. V uvedenom skutku navrhovateľ videl porušenie zákonnej povinnosti vyplývajúcej z § 39 Notárskeho poriadku, ako aj porušenie Etického kódexu notára. Najvyšší správny súd sa stotožnil so skutkom tak, ako ho vymedzil navrhovateľ, avšak identifikoval v ňom porušenie § 81 ods. 4 v spojení s § 82 ods. 1 a 2 Notárskeho poriadku, t. j. porušenie povinnosti sprístupniť osvedčovaciu knihu k nazretiu iba oprávneným osobám taxatívne vymedzeným v zákone.

13. Je tak celkom zrejmé, že navrhovateľ, ako aj najvyšší správny súd vychádzali z totožného skutku, v ktorom videli porušenie zákonnej povinnosti sťažovateľa z dôvodu, že sprístupnil k nahliadnutiu osvedčovaciu knihu znalcovi, ktorý nebol ustanovený žiadnym z oprávnených orgánov, ktoré by mu uložili povinnosť nazrieť do osvedčovacej knihy. Zadávatel'om znaleckého posudku bola totiž jedna zo sporových strán (žalobca). Porušenie tejto zákonnej povinnosti viedlo k zhodnému záveru o disciplinárnom previnení sťažovateľa. Najvyšší správny súd sa však nestotožnil s tvrdením navrhovateľa, že sťažovateľ svojím konaním porušil § 39 ods. 1 Notárskeho poriadku v spojení Etickým kódexom notára. V dôvodoch rozhodnutia zdôraznil, že ustanovenia § 81 až § 82 Notárskeho poriadku účinného do 30. apríla 2021 je potrebné vnímať vo vzťahu k nazeraniu do spisov a registrov ako osobitné ustanovenia k všeobecnej povinnosti mlčanlivosti uvedenej v § 39 Notárskeho poriadku, ktorej porušenie tvrdil navrhovateľ. Je tak zrejmé, že § 81 a § 82 Notárskeho poriadku predstavujú podľa najvyššieho správneho súdu špeciálne (osobitné) ustanovenia vo vzťahu k všeobecnej povinnosti podľa § 39 Notárskeho poriadku. Ústavný súd preto zastáva názor, že aj keď najvyšší správny súd založil napadnuté rozhodnutie na odlišnom právnom posúdení v porovnaní s tým, ktoré predložil v disciplinárnom návrhu navrhovateľ, túto odlišnosť

právneho posúdenia spočívajúcu v kvalifikovaní skutku ako porušenie povinnosti sprístupniť osvedčovaciu knihu k nazretiu len oprávneným osobám oproti kvalifikácii, ktorú ponúkal navrhovateľ o porušení povinnosti zachovávať mlčanlivosť, nemožno podľa ústavného súdu *prima facie* označiť za takú podstatnú, že by bol dôvodný záver o odňatí možnosti sťažovateľa účinne sa brániť a v príslušnom disciplinárnom konaní prezentovať všetky pre správne posúdenie veci relevantné argumenty. Sťažovateľ bol pritom, ako sám uvádza, najvyšším správnym súdom upozornený na možnosť posúdenia kvalifikácie skutku podľa § 81 ods. 4 Notárskeho poriadku na pojednávaní uskutočnenom 10. októbra 2023, čo vyplýva tak zo zápisnice o pojednávaní, ako aj zo zvukového záznamu z predmetného pojednávania (v súdnom spise na č. 1. 398). Vo vzťahu k porušeniu povinnosti podľa § 81 ods. 4 Notárskeho poriadku sa vyjadril v tom zmysle, že osvedčovacia kniha je iba evidenčná pomôcka, ktorá neobsahuje dôverné či utajované informácie, a teda sa na ňu nevzťahujú ustanovenia Notárskeho poriadku o nazeraní do notárskych spisov či registrov. Sťažovateľovi bol teda najvyšším správnym súdom poskytnutý priestor na reakciu k modifikácii kvalifikácie skutku oproti tej, ktorú uviedol navrhovateľ v disciplinárnom návrhu.

14. Navrhovateľ, ako aj najvyšší správny súd vychádzali z totožného záveru o tom, že sťažovateľ ako notár sprístupnil osvedčovaciu knihu osobe, ktorá na to nebola v zmysle Notárskeho poriadku oprávnená, čo je pre posúdenie prekvapivosti napadnutého rozhodnutia v kontexte možnosti sťažovateľa účinne sa v disciplinárnom konaní brániť rozhodujúce. Námietku o prekvapivosti napadnutého rozhodnutia preto ústavný súd nepovažoval za opodstatnenú. Zároveň je potrebné doplniť, že najvyšší správny súd uložil sťažovateľovi najmiernejšie disciplinárne opatrenie (písomné pokarhanie), hoci navrhovateľ žiadal, aby bol sťažovateľ potrestaný uložením peňažnej sankcie v sume 1 500 eur.

15. Ďalšia podstatná námietka sťažovateľa sa týka výkladu § 82 ods. 2 Notárskeho poriadku, konkrétne toho, kto je v zmysle predmetného ustanovenia osobou oprávnenou na nazeranie do registrov a spisov notára.

16. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti nepopiera, že osvedčovaciu knihu sprístupnil k nahliadnutiu znalcovi, ktorého vypracovaním znaleckého posudku poverila strana sporu vedeného pôvodne Okresným súdom Košice I pod sp. zn. 40C/4/2019, avšak je presvedčený, že tak bol oprávnený urobiť a tento skutok nie je disciplinárnym previnením, a to z dvoch dôvodov. Po prvé, osobou oprávnenou osobou na nahliadanie do evidenčnej pomôcky notára bol aj zadávateľ znaleckého posudku [REDAKOVANÉ], ktorý vystavil poverenie pre znalca, čím sa znalec stal jeho povereným zástupcom. Podľa odbornej literatúry majú totiž právo do osvedčovacej knihy nahliadať aj iné osoby, ktorých sa úkon týka (napr. ostatní účastníci zmluvy). Z tohto dôvodu je podľa sťažovateľa nesprávny a arbitrárny záver najvyššieho správneho súdu, že len osoba, ktorej podpis bol osvedčený, je osobou oprávnenou nahliadať do osvedčovacej knihy. Po druhé, sťažovateľ bol zbavený povinnosti zachovávať mlčanlivosť všetkými účastníkmi úkonu, a teda manželmi [REDAKOVANÉ], ako aj [REDAKOVANÉ], čo v zmysle Notárskeho poriadku umožňovalo sťažovateľovi poskytnúť notársku knihu znalcovi poverenému žalobcom [REDAKOVANÉ] na vypracovanie znaleckého posudku.

17. Podľa § 81 ods. 4 Notárskeho poriadku oprávnené osoby a oprávnené orgány uvedené v § 82 môžu nazerať aj do registrov za podmienok upravujúcich nazeranie do spisov. O nazretí do registrov sa urobí záznam.

18. Podľa § 82 ods. 1 Notárskeho poriadku oprávnenými orgánmi uvedenými v § 81 sú v rozsahu svojej pôsobnosti prezídium komory, minister a ním poverení pracovníci ministerstva, orgány činné v trestnom konaní, orgány finančnej kontroly a súdy. Podľa odseku 2 oprávnenými osobami uvedenými v § 81 sú osoby, vo veciach ktorých sa v spise konalo (účastníci), ich právni nástupcovia, zástupcovia týchto osôb a znalec, ak ho príslušný orgán uvedený v odseku 1 za znalca ustanovil a uložil mu povinnosť nazrieť do spisu.

19. Citované ustanovenie § 82 ods. 1 Notárskeho poriadku obsahuje taxatívny výpočet oprávnených osôb, ktoré môžu nazerať do registrov a notárskych spisov vyhotovených notárom pri výkone notárskej činnosti podľa § 3 Notárskeho poriadku. Práve stanovený taxatívny výpočet oprávnených osôb a oprávnených orgánov bráni notárovi v spojení s jeho povinnosťou podľa § 39 Notárskeho poriadku umožniť nahliadnuť do spisu alebo poskytnúť údaje zo spisu akýmkoľvek tretím osobám.

20. Napriek tomu, že odborná literatúra (*Valová, K. a kol.: Notársky poriadok. Komentár. 2. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2023.*), tak ako to tvrdí sťažovateľ v ústavnej sťažnosti, považuje za oprávnené osoby v zmysle § 82 Notárskeho poriadku všetkých účastníkov samotného úkonu notárskej činnosti, t. j. fyzické a právnické osoby, ktorých práva alebo povinnosti boli obsahom samotného úkonu notárskej činnosti, teda nielen osoby, ktoré sa úkonu fyzicky zúčastnili priamo u notára, nič to nemení na tom, že sťažovateľ sprístupnil osvedčovaciu knihu znalcovi, ktorý nebol ustanovený žiadnym z oprávnených orgánov špecifikovaných v § 82 ods. 1 Notárskeho poriadku. Oprávnenie znalca nazerať do spisu, resp. notárskeho registra, je odvodené od práva oprávneného orgánu, t. j. orgánu činného v trestnom konaní, orgánu finančnej kontroly alebo súdu. Notár umožní znalcovi nazrieť do notárskeho spisu až na základe predloženia rozhodnutia príslušného orgánu o poverení znalca. V posudzovanej veci však také rozhodnutie oprávneného orgánu vydané nebolo. Ústavný súd súčasne nemôže prisvedčiť tvrdeniu sťažovateľa, že znalec ■■■■■ ■■■■■ ■■■■■ bol povereným zástupcom ■■■■■ ■■■■■ ■■■■■ (žalobcu v spore a zadávateľa znaleckého posudku), a preto bol oprávnený nahliadať do osvedčovacej knihy. Žiadne písomné plnomocenstvo pre znalca udelené ktorýmkoľvek z účastníkov na nazretie do osvedčovacej knihy nebolo v konaní predložené a sťažovateľ existenciu takéhoto osobitného splnomocnenia ani netvrdil. Sťažovateľ teda preukázateľne v rozpore s § 81 ods. 4 Notárskeho poriadku sprístupnil osvedčovaciu knihu osobe, ktorá na to nebola oprávnená.

21. Sťažovateľ svoje oprávnenie sprístupniť osvedčovaciu knihu osobe znalca k nahliadnutiu na účely vypracovania súkromného znaleckého posudku odvodzuje taktiež od skutočnosti, že všetkými účastníkmi úkonu bol zbavený povinnosti mlčanlivosti. Najvyšší správny súd však porušenie povinnosti zachovávať mlčanlivosť podľa § 39 Notárskeho poriadku v skutku sťažovateľa neidentifikoval, keďže sťažovateľ aktívne svojím ústnym alebo písomným prejavom neposkytoval informácie o skutočnostiach, o ktorých sa v priebehu notárskej činnosti dozvedel (bod 23 napadnutého rozhodnutia). Predostretá argumentácia sťažovateľa týkajúca sa zbavenia povinnosti zachovávať mlčanlivosť nemá s ohľadom na uvedené žiadnu relevanciu.

22. Napokon, pokiaľ ide o rozhodnutie iného senátu ústavného súdu o zavinení pri disciplinárnej zodpovednosti za rozhodnutie pri výkone verejnej moci (nález sp. zn. IV. ÚS 271/2023), na ktoré

sťažovateľ poukazuje, je možné vyhodnotiť, že aplikácia relevantných záverov na disciplinárnu vec sťažovateľa nie je na mieste. Ústavný súd sa nestotožňuje s tvrdením sťažovateľa, že aj v jeho veci išlo len o konflikt právnych názorov na výklad určitého zákonného ustanovenia. V danom prípade totiž nešlo o právny výkladový spor, resp. o prejavenie iného názoru pri výkone notárskej činnosti, keďže povinnosť notára sprístupniť notárske spisy a registre, teda aj osvedčovacíu knihu k nazretiu len v Notárskom poriadku taxatívne určeným osobám nie je a nebola sporná. Nejde teda o nejasnú právnu otázku, ktorú by sťažovateľ interpretoval inak ako ostatní. Ústavný súd preto hodnotí ako ústavne udržateľný záver najvyššieho správneho súdu, že sťažovateľ poskytnutím osvedčovacej knihy inému ako oprávnenému orgánu alebo oprávnenej osobe porušuje povinnosti podľa § 81 ods. 4 v spojení s § 82 ods. 1 a 2 Notárskeho poriadku.

23. Pokiaľ ide o ďalšiu námietku týkajúcu sa porušenia práva sťažovateľa na nezávislý a nestranný súd spočívajúcu v zvolení dvoch členov disciplinárneho senátu navrhovateľom, ústavný súd poukazuje na to, že identickou námietkou sa už zaoberal vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach, pričom dospel k záveru, že zmiešané zloženie disciplinárnych senátov je praxou aj v iných krajinách Rady Európy bez toho, aby to vyvolalo pochybnosti o nestrannosti (pozri napr. III. ÚS 173/2023, IV. ÚS 2/2023).

24. V konkrétnom disciplinárnom konaní proti sťažovateľovi nebolo sporné, že kreovanie členov disciplinárneho senátu prebehlo v súlade s dikciou § 5 a § 6 zákona č. 432/2021 Z. z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (disciplinárny súdny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „disciplinárny súdny poriadok“). Disciplinárny senát bol teda ustanovený v súlade so zákonom. O disciplinárnom previnení sťažovateľa rozhodovali zákonní sudcovia, preto ústavný súd nemôže v tomto konaní akceptovať tvrdenie sťažovateľa o porušení jeho práva na spravodlivé súdne konanie z hľadiska inštitucionálnych garancií nezávislosti disciplinárneho súdu. Navyše, vo veci sťažovateľa nerozhodovali iba notári, ale rozhodovacia právomoc patrila senátu ako celku, pričom väčšinu tvorili profesionálni sudcovia, v čom bola skutková odlišnosť od rozhodnutia ESELP vo veci Grosam proti Českej republike (IV. ÚS 2/2023).

25. Sťažovateľ pritom mal možnosť v prípade existencie konkrétnych pochybností o nezávislosti (alebo nestrannosti) jednotlivých členov disciplinárneho senátu vzniesť námietku zaujatosti v zmysle § 24 disciplinárneho súdneho poriadku, čo ústavný súd považuje za účinný právny mechanizmus preskúmania otázky potenciálnej nezávislosti a nestrannosti jednotlivých členov disciplinárneho senátu. V rámci disciplinárneho konania však žiadnu takúto námietku nevzniesol, hoci bol o zložení senátu najvyšším správnym súdom upovedomený 17. júna 2022. Uvedené možno vztiahnuť aj na argumentáciu uvedenú sťažovateľom v doplnení jeho ústavnej sťažnosti z 27. mája 2024 vo vzťahu k členovi disciplinárneho senátu Mgr. Michalovi Novotnému (bod 5 tohto rozhodnutia).

26. Sumarizujúc uvedené, ústavný súd uzatvára, že najvyšší správny súd ústavne akceptovateľným spôsobom poskytol sťažovateľovi jasné a zrozumiteľné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, reflektujúc na podstatné ťažiskové skutočnosti. Nemožno dospieť k záveru, že by napadnutým rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g)

zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

27. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. marca 2025

Ladislav Dudíťš
predseda senátu